

Bijlage 2: Kansen en schuarpunten ten aanzien van de "Strategische Visie Krimpenerwaard" (2017)

Deze lijst met schuarpunten, maar ook de kansen die zichtbaar zijn, in de context van de provinciale opgaven is geordend op de 8 thema's, die zijn benoemd in het rapport.

Met het provinciale beleid worden niet alleen bedoeld de vastgestelde formele en juridische beleidskaders, maar ook voorgenomen beleid, zoals genoemd in de Koepelnotitie en de diverse beleidsnota's, die voorsorteren op het proces rond de totstandkoming van de omgevingsvisie. Uiteraard wordt ook rekening gehouden met de aanbevelingen die de stuurgroep Groene Hart heeft gedaan in het "Perspectief Groene Hart", aangezien de Krimpenerwaard integraal onderdeel van het Groene Hart uitmaakt.

De 8 Waardthema	Bestaand en reeds voorgenomen beleid		Observaties:
	Wat zegt het Perspectief Groene Hart?	Wat laat het provinciale beleid zien?	Schuarpunten en kansen i.r.t. provinciaal tov beleid en Strategische Visie Krimpenerwaard
1. Waterveiligheid		<p>Klimaatopgave: De VRM is het provinciale kader voor het waterveiligheidsbeleid</p> <p>“De provincie wil de structurerende, identiteitsbepalende en ruimtelijk verbindende kracht van de dijken behouden. Het is van belang dat deze kwaliteiten integraal worden betrokken en meegewogen bij de opstelling van dijkversterkingsplannen. De provincie kiest voor een nauwe samenhang tussen preventie en ruimtelijke inrichting. Dijkversterkingsplannen zijn aanleiding voor integrale gebiedsopgaven, door er andere opgaven en ambities van ruimtelijke kwaliteit aan te verbinden. Dijken kunnen zo een meerwaarde krijgen als waterkerende zones met multifunctioneel gebruik. Dijkversterking kan worden gecombineerd met nieuwe ontwikkelingen in de overgangszones van land en water, zowel binnendijks als buitendijks en de relatie daartussen. Waterschappen nemen bij het opstellen van dijkversterkingsplannen deze aspecten zoveel mogelijk mee”.</p>	
		<p>Klimaatopgave: Multifunctionele dijken</p> <p>Deze worden door Riek Bakker als bouwsteen genoemd. PZH streeft multifunctionaliteit van dijken ook na, maar streeft ook naar vergroting van de ruimtelijke kwaliteit van dijken (dijken die goed in het landschap passen). Dit wordt geconcretiseerd in het “Ruimtelijk perspectief dijken” dat in 2018 in het omgevingsbeleid moet landen. Niet overal hoeven echt ‘klimaatdijken’ zoals in Streefkerk te ontstaan, of ‘dakparken’ zoals in Rotterdam.</p>	<p>Schuarpunt: Klimaatdijken kosten ruimte (sloop van bestaande bebouwing kan het gevolg zijn) en lossen een waterveiligheidsprobleem alleen op als een heel traject extra sterk wordt uitgevoerd, of als deze klimaatdijk op een plek worden aangelegd waar een overstroming veel gevolgen heeft (bijvoorbeeld bij stedelijk gebied).</p>
		<p>Klimaatopgave: Compartimenteringsdijken</p> <p>Strategische agenda Deltaprogramma 2016: compartimenterende keringen kunnen bijdragen aan een waterrobuuste inrichting, of deze juist belemmeren. De provincie gaat, in overleg met betrokken partijen, besluiten welke keringen als regionale waterkering (compartimenteringskering) in de waterverordening worden opgenomen of van welke de waterstaatkundige functie kan komen te vervallen. Hiervoor zijn onderzoeken naar de relatie tussen de kering en de gevolgen (schade, slachtoffers en getroffen) van een overstroming inmiddels uitgevoerd. Een volgende stap is onderzoek naar andere compartimenterende elementen in het landschap die niet in de leggers van waterschappen zijn opgenomen. Ook deze elementen kunnen een effect hebben op de gevolgen van een overstroming.</p>	<p>Schuarpunt: PZH onderzoekt het positief effect van bestaande (reeds in het landschap aanwezige) binnendijken (veelal voormalige buitendijken) op de overstromingsrisico's. Aanleg van nieuwe compartimenteringskeringen heeft veel financiële gevolgen, de vraag is of deze opwegen tegen de baten (de kleine kans dat een overstroming zich voordoet), bovendien is in 'de kom' (in het gebied tussen de primaire overstroming waar een bres ontstaat en de compartimenteringskering) sprake van grotere overstromingsgevolgen, en aangezien nooit op voorhand duidelijk is waar de bres ontstaat, kan een compartimenteringskering dus ook 'averechts' werken.</p>

<p>2. Bodemdaling</p>	<p>AMBITIE (landelijk gebied) We zetten in op het substantieel beperken van de gemiddelde bodemdaling tot 2050 in het veen(weide)gebied. Dat kan betekenen: aanleg van onderwaterdrains en voor een aanzienlijk deel van de agrarische sector een omschakeling in bedrijfsvoering, teelten en/ of functies.</p>	<p>Opgave duurzaam grondgebruik: Beleid op bodemdaling wordt ontwikkeld Het beleid van de PZH rond de aanpak van bodemdaling is in ontwikkeling. PZH geeft hierbij aan waterschappen aan dat ze bij peilbesluiten rekening moeten houden met bodemdaling. Hoe het beleid eruit zal gaan zien wordt nu overwogen, en hangt mede af van de aanpak die het nieuwe kabinet op dit onderwerp voorstaat. Er wordt bij de verschillende benaderingen van de bodemdaling onderscheid gemaakt tussen: - Accepteren (indexatie) - Vertragen - Stoppen (fixatie)</p> <p>Er zijn 2 knikpuntgebieden aangewezen waar een functietransitie nodig is. Krimpenerwaard is geen knikpuntgebied, hier wordt dus niet ingezet op stoppen/functietransitie. Hier kan in principe meegezak worden, wel wordt her en der vertraging toegepast. Bij 'meezakken' is geen sprake van sense of urgency bij de landbouwer.</p> <p>VRM: Als gevolg van bodemdaling gaat het veenlandschap op lange termijn onvermijdelijk veranderen. Dat kan consequenties hebben voor het ruimtegebruik. Bodemdaling vormt een bedreiging voor het karakteristieke veenweidelandschap.</p> <p>Het Groene Hart agendeert en onderzoekt dit probleem (Bestuursakkoord Groene Hart). In drie leeromgevingen in het Groene Hart wordt de problematiek vanuit de stad, kleine kernen en het landelijke gebied onderzocht in een Kennisprogramma. Daarbij onderschrijven wij ruimte voor duurzame landbouw en andere passende economische activiteiten in het landelijk gebied (VRM), afgestemd op condities vanuit bodem, water en natuur en</p>	<p>Kans: De grootschalige proef in Gouwe-Wiericke zal in 2018 plaatsvinden. Ook de Krimpenerwaard is aan zet op dit onderwerp, als onderdeel van mitigerende maatregelen rond landbouw en bodemdaling.</p> <p>Kans: Het momentum is groeiende: De Regio AGW wil (al dan niet samen met provincie) een uitnodiging sturen naar minister van LNV voor werkbezoek. Dit is dan specifiek vanuit thema bodemdaling. Gedachte is daar ook een regiodeal over te maken in het kader van het Interbestuurlijk Programma (IBP). Dit biedt dus kansen.</p>
	<p>AMBITIE (landelijk gebied) We stimuleren – na zorgvuldige weging - experimenten en uitrol van maatregelen op het gebied van beperken of stoppen van bodemdaling, ook als deze op gespannen voet staan met de waarden openheid, weidekarakter en rust.</p>	<p>Opgave duurzaam grondgebruik: Samenwerking De provincie zet zich in voor het gezamenlijk met andere partijen afremmen van bodemdaling in veengebieden (VRM). Het richtpunt daarbij is dat ontwikkelingen in het veenlandschap zorg dragen voor behoud van het veen en zijn met name bij de diepe veenpakketten gericht op het beperken van de bodemdaling. In verschillende bodemdalingsgevoelige gebieden is de provincie samen met de betrokken partijen bezig met verkenningen om de problematiek in beeld te brengen en om te bepalen op welke wijze en wanneer een transitie of adaptatie nodig is c.q. kan plaatsvinden.</p>	<p>Schuurpunt: Onderwaterdrainage vraagt om voldoende oppervlakte water beschikbaar in met name droge periodes. Dat kan betekenen het projecteren van extra boezemcapaciteit. (OK)</p>
	<p>AMBITIE (landelijk gebied) Om bodemdaling zo veel mogelijk af te remmen wordt een langjarig beleid opgenomen in het op te stellen provinciale en gemeentelijke omgevingsbeleid, in samenspraak met rijksoverheid, waterschappen en grondgebruikers.</p>		<p>Kans: Benut het momentum wat momenteel rond het thema bodemdaling aan het ontstaan is.</p>
	<p>AMBITIE De openheid van het Groene Hart is een kostbaar goed. Hier gaan we zuinig mee om. Toch vinden we het acceptabel dat de openheid op een aantal plekken afneemt om ruimte te bieden aan: de onvermijdelijke ontwikkelingen en transities op het gebied van bodemdaling;</p>	<p>Klimaatopgave: bodemdaling en energietransitie Waar het huidige grondgebruik financieel niet langer houdbaar is vanwege de waterhuishouding en waarbij in een integrale gebiedsvisie wordt gezocht naar nieuwe economische dragers en waar energieopwekking onderdeel is van deze integrale afweging, kunnen zonnevelden een optie zijn. In de verkenning restveengebied Zuidplas wordt deze mogelijkheid onderzocht. Resultaten uit deze verkenning worden betrokken bij verdere beleidsvorming.</p>	<p>Kans: Ombuigen van bodemdalingsproblematiek van probleem naar kans voor nieuwe ontwikkelingen en landschappelijke innovaties.</p>

	<p>AMBITIE (stedelijk gebied) Problemen met bodemdaling bij nieuwbouw en grootschalig onderhoud zijn vermijdbaar en mogen daarom niet plaatsvinden. Overheden stellen harde voorwaarden aan het ontwerp van nieuwe bouwplannen: deze worden klimaat- en waterbestendig gemaakt op basis van een levenscycluskostenbenadering.</p>	<p>Opgave duurzaam grondgebruik: kennis en innovatieontwikkeling De ambities op de lange termijn op het gebied van bodemdaling in het Perspectief Groene Hart 2040 worden door het huidig beleid ondersteund. Wij ondersteunen kennis- en innovatieontwikkeling, onder meer door verschillende experimenten. Op dit moment stellen wij in onze regelgeving/verordening nog geen harde voorwaarden betreft klimaat/bodem/waterbestendigheid aan het ontwerp van nieuwe bouwplannen.</p>	<p>Kans: Er wordt veel verwacht van de grootschalige proef met onderwaterdrainage van HDSR in polder Lange Weide (Driebruggen). De resultaten zijn zeker ook van nut voor de toekomstige aanpak van bodemdaling in de Krimpenerwaard.</p>
	<p>AMBITIE (stedelijk gebied) We stimuleren kennisontwikkeling, innovaties en uitrol van maatregelen zoals meervoudig ruimtegebruik, bouwen op water, ophogen met nieuwe technieken voor het tegengaan van problemen in bestaand stedelijk gebied.</p>	<p>Opgave duurzaam grondgebruik: PZH heeft geen beleid tegen bodemdaling, maar erkent wel de opgave.</p>	<p>Schuurpunt: Het ontbreken van beleid wordt als een gemis ervaren bij het verder ontwikkelen van oplossingen rond bodemdaling, het gesprek over de strategische visie en het gesprek met het hoogheemraadschap.</p>
	<p>AMBITIE (stedelijk gebied) Om bodemdaling zo veel mogelijk af te remmen wordt een langjarig beleid opgenomen in het op te stellen provinciale en gemeentelijke omgevingsbeleid, in samenspraak met rijksoverheid, waterschappen en grondgebruikers.</p>	<p>Opgave duurzaam grondgebruik: PZH heeft geen beleid tegen bodemdaling, maar erkent wel de opgave.</p>	<p>Schuurpunt: Het ontbreken van beleid wordt als een gemis ervaren bij het verder ontwikkelen van oplossingen rond bodemdaling, het gesprek over de strategische visie en het gesprek met het hoogheemraadschap.</p>
<p>3. Economie</p>	<p>AMBITIE Ontwikkel de economie van het Groene Hart door naar een onderscheidend profiel en grijp die doorontwikkeling aan om de transitie naar een circulaire economie te versnellen naar 2040.</p>	<p>Opgave Next Economy: lokale economie versterken Belangrijk is het versterken van de economische kracht van de groene ruimte. Er is ruimte voor vernieuwing en marktinitiatieven met als aanknopingspunten onder meer gezonde, dichtbij geproduceerde en herkenbare voeding, goede zorg, duurzame landbouw en combinatie van recreatie en toerisme.</p> <p>De provincie werkt aan een kennis/innovatie programma op gebied van circulaire economie in de praktijk: Transitiecampus ZH. Een van de opgaven speelt in GH, t.b.v. het hergebruik van reststromen als grondstof. Dit loopt door in 2018. In Voorjaarsnota wordt hier ook geld voor gereserveerd onder noemer reserve versterking economie</p>	<p>Schuurpunten: - De focus van het provinciale economische beleid is vooral gericht op innovatie en transformatie, op stedelijke industriële gebieden (werklocaties) en topsectoren waaronder de maritieme sector; voor de Krimpenerwaard geldt dit vooral voor de maritieme sector bij o.a. Krimpen (Stormpolder) - Het gebied hecht aan behoud van waarden en traditie en is daarom minder gericht op innovatie; dat kan op termijn de ontwikkelingen belemmeren en daarmee de werkgelegenheid en uiteindelijk de demografische patronen. - De circulaire economie zal zich met name binnen de landbouw moeten ontwikkelen, met name waar het gaat om andere benutting van mest uit de veeteelt (bv. mestvergisting);</p>
	<p>AMBITIE Borging van ruimtelijke kwaliteit, waaronder openheid, is het leidende principe bij het ontwikkelen van de economie in het Groene Hart.</p>	<p>Opgave Next Economy: Triple Helix samenwerking In 2017 heeft de provincie van de Regeling Regionale Netwerken Topsectoren een meerjarige projectsubsidie verstrekt voor het triple helix samenwerkingsverband Groene Hart Werkt! 2017-2020. Het betreft cofinanciering, de gemeente Alphen en andere partners leggen 70% van de totale kosten bij. Ook is er een bestuursakkoord gesloten m.b.t. transitie naar een circulaire economie.</p>	<p>Schuurpunt: '- Het ontbreken van een volwaardige onderwijs- en kennisinstelling In het gebied wordt als een gemis ervaren, bij de deelname aan triple helix samenwerking. Dependances kunnen dit gemis slechts beperkt compenseren</p>
	<p>AMBITIE Stip op de horizon is een plaats in de Top-10 van bekendste recreatiegebieden in Nederland, met als resultaat jaarlijks toenemende groei van de vrijetijdseconomie.</p>	<p>Opgave duurzaam grondgebruik: stimuleren recreatiemogelijkheden Beleidsvisie Groen: De provincie zet in op een toename van kwalitatief hoogwaardige recreatiemogelijkheden in en nabij de stad. Buiten het stedelijk netwerk, in het agrarisch cultuurlandschap, zet de provincie met betrokken gebiedspartijen in op het verder ontwikkelen van de recreatieve netwerken.</p>	<p>Schuurpunt: - Beleidsvisie Groen: De provincie zet in op een toename van kwalitatief hoogwaardige recreatiemogelijkheden in en nabij de stad. Buiten het stedelijk netwerk, in het agrarisch cultuurlandschap, zet de provincie met betrokken gebiedspartijen in op het verder ontwikkelen van de recreatieve netwerken.</p> <p>Kans: - In de landbouw, die onder druk staat om duurzamer en natuurinclusiever te worden, zal geput moeten worden uit meerdere verdienmogelijkheden; recreatieve dienstverlening is daar één van; een andere is een verdere samenwerking en professionalisering van productie en vermarkting van agrarische producten met meerwaarde, zoals kaas en zuivelproducten; Agrarisch ondernemerschap moet naar een volgend level; gebrek aan gerichte agrarische samenwerking is momenteel een knelpunt.</p>

		<p>Opgave duurzaam grondgebruik: agrarische economie en duurzame landbouwbeleid Duurzame landbouw wordt genoemd als één van de opgaven in de Koepelnotitie.</p>	<p>Schuurpunt: - In de koepelnotitie wordt duurzame landbouw genoemd als opgave voor de provincie; het huidige beleid op dit vlak sluit nog onvoldoende aan bij de behoefte in het gebied; daar waar het provinciale beleid vooral gericht is op koplopers op het gebied van systeeminnovatie, is in het gebied een agrarisch bedrijfsleven aanwezig dat nog niet zover is; toch bestaat er een grote politieke en maatschappelijke druk richting verduurzaming; de vraag is hoe effectief een agrarische transitie in gang kan worden gezet vanuit een bedrijfseconomisch en gebiedsgericht perspectief?</p>
		<p>Opgave Next Economy: Te weinig provinciaal economische beleid voor het landelijk gebied Effect van het ontbreken van provinciaal economische beleid voor landelijke gebieden, zoals Krimpenerwaard Aanknopingspunt is wel de Koepelnotie, waaruit de thema's digitalisering, verduurzaming aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en duurzame landbouw komen</p>	<p>Schuurpunten: - De bereikbaarheid wordt door het gebied (m.n. de maritieme sector in de Stormpolder en de logistieke bedrijven in de Waard) als een knelpunt gezien bij de economische ontwikkeling; Hoewel Krimpen onderdeel is van de metropool, ligt het ook in de Krimpenerwaard en lijkt op zichzelf en samen met de gemeente Krimpenerwaard te klein om verbetering van de bereikbaarheid door verbreding van de Algerbrug te rechtvaardigen; verder kan gedacht worden aan een beperkte vorm van personenvervoer over water, bv. naar de Stormpolder; het bereikbaarheidsknelpunt is wellicht een van de grootste schuurpunten die in het gebied leven. - Hoewel de transportsector goed vertegenwoordigd is in de Krimpenerwaard blijkt dat de provincie juist inzet op logistieke corridors als de A12. - Economische vraagstukken sneeuwen onder door te weinig focus op een integrale te kijk op demografie, leren, wonen, werken, consumeren, voedselproductie en mobiliteit. - Ontbreken van een adequate digitale infrastructuur zet druk op het vestigingsklimaat; Uitrol van een glasvezelnetwerk in het gebied biedt kansen voor innovatie en digitalisering, maar ook voor een aantrekkelijk woon- en leefklimaat en voor de recreatie.</p> <p>Kansen: - Kans voor de goed vertegenwoordigde bouwsector in het gebied bij het retrofitten van bestaande bebouwing rond klimaat en energietransitie. - Economische ontwikkelmogelijkheden zijn kansrijker als ze aansluiten bij het DNA van het gebied. Kennisontwikkeling op het gebied van bodemdaling via een Living Lab zou kunnen leiden tot de ontwikkeling van exporteerbare hoogwaardige kennis en producten</p>
<p>4. Landbouw</p>	<p>AMBITIE Voor de landbouw is een nieuwe koers met blijvend economisch perspectief nodig. Daarom wordt voor de landbouw in de Perspectiefagenda ingezet op aanpassing en verduurzaming van de bedrijfsvoering en op nieuwe verdienmodellen (w.o. andere teelten, verbreding naar vrijetijdseconomie, ecosysteemdiensten) die de (neven-)functie van agrariërs als beheerders van het open landschap waarborgen. In bijzondere gevallen kan de openheid worden beperkt voor teelten die het landschap 'groen' houden maar het directe zicht over het landschap belemmeren.</p>	<p>Opgave duurzaam grondgebruik: Landbouwbeleid De provincie werkt aan het thema 'duurzame landbouw' en heeft daar een beleidskader voor vastgesteld.</p>	<p>Schuurpunt: Het Ambitiedocument Duurzame Landbouw levert goede resultaten ten aanzien van kennisontwikkeling rond agrarische systeeminnovatie, voedselproductie en korte ketenbenadering. In de Krimpenerwaard is echter behoefte aan een meer integrale en gebiedsgerichte benadering van de landbouwinnovatie, mede ingegeven door de discussie over de afname van biodiversiteit, bodemdaling en sociale knelpunten, zoals het gebrek aan opvolging, die op korte termijn om antwoorden vragen. De transitie naar natuurinclusieve landbouw is lastig, omdat opbrengsten wellicht teruglopen en andere verdienmogelijkheden moeten worden aangeboord in meerwaarde creëren in de melkproductie (kaas/zuivel), andere (natte) teelten, recreatieve dienstverlening of energieopwekking; de ondernemer in de boer wordt hier .in uitgedaagd;</p> <p>Kans: Samenwerking tussen agrariërs is een kritische succesfactor en komt niet automatisch tot stand.</p>

	<p>AMBITIE Vrijkomende agrarische bebouwing mag niet leiden tot verval, maar moet bijdragen aan versterking van de staat en kwaliteit van de omgeving. Overheden en de agrarische sector staan hiervoor samen aan de lat.</p>	<p>Opgave duurzaam grondgebruik: kwaliteit van de omgeving Het provinciaal beleid (VRM) geeft ruimte aan nieuwe functies in leegstaande of vrijkomende agrarische en niet-agrarische bebouwing, mits de ruimtelijke kwaliteit en andere specifieke waarden ter plekke worden behouden en de verkeersdruk niet toeneemt. Dit proberen wij zoveel mogelijk in gezamenlijkheid met onze partners gebiedsgericht in te vullen.</p>	<p>Schuurpunt: Innovatieve grondgebonden productielandbouw en internationaal gewaardeerde natuur- en erfgoedgebieden vormen het equivalent van de agglomeratiekracht in de groene ruimte. Met deze bijzondere waarden en gebieden kan Zuid-Holland zich meten met de internationale top. Voor zover ze kwetsbaar zijn, verdienen die waarden en gebieden bescherming. Voor zover ze een economische waarde vertegenwoordigen, hebben ze ontwikkelingsruimte nodig. De provincie biedt ruimte aan de economische ontwikkeling van de landbouw en het toerisme, maar ook op passende wijze aan de steeds diverser wordende economie van het landelijk gebied. In het bestuursakkoord Groene Hart spreekt men de ambitie uit toe te werken naar een circulaire economie en duurzame arbeidsmarkt. Dit wil men bereiken door samenwerking en het creëren van innovatieruimte</p>
	<p>AMBITIE De openheid van het Groene Hart is een kostbaar goed. Hier gaan we zuinig mee om. Toch vinden we het acceptabel dat de openheid op een aantal plekken afneemt om ruimte te bieden aan: de onvermijdelijke ontwikkelingen en transitie om de landbouw rendabel te houden.</p>	<p>Opgave duurzaam grondgebruik: openheid landschap Past in de ambitie van de Koepelnotitie om te werken aan de opgave 'duurzame landbouw'</p>	<p>Schuurpunt: Toestaan van alternatieve (natte) teelten leidt tot verandering van het landschap; toestaan van energieopwekking als verdienmodel voor agrariërs leidt ook tot mogelijke aantasting van het open karakter van het gebied.</p>
	<p>AMBITIE Naar biodiversiteit als batenbrenger. De waarde van groen kapitaal wordt geduid en waar mogelijk economisch gekwantificeerd. De scheiding tussen natuur en economie wordt daarmee verminderd. (Lokale) markten maken het mogelijk om ecosysteemdiensten uit te wisselen en ervoor te betalen. In het Groene Hart wordt hieraan gewerkt in onder andere de projecten Groen Kapitaal en Groene Cirkels1.</p>	<p>Opgave duurzaam grondgebruik: natuur als batenbrenger De provincie ondersteunt ook natuurinclusieve landbouw, dat is de verweving van natuur(-beheer) met de agrarische bedrijfsvoering. Natuur is een productiefactor en/of een bedrijfsresultaat. Het begint met de erkenning van natuurwaarden op de agrarische bedrijven. De ontwikkeling steunt op ondernemers die de verwevenheid willen intensiveren en de kwaliteit van het landschap willen verbeteren.</p>	<p>Kans: Innovatieve grondgebonden productielandbouw en internationaal gewaardeerde natuur- en erfgoedgebieden vormen het equivalent van de agglomeratiekracht in de groene ruimte. Met deze bijzondere waarden en gebieden kan Zuid-Holland zich meten met de internationale top. Voor zover ze kwetsbaar zijn, verdienen die waarden en gebieden bescherming. Voor zover ze een economische waarde vertegenwoordigen, hebben ze ontwikkelingsruimte nodig. De provincie biedt ruimte aan de economische ontwikkeling van de landbouw en het toerisme, maar ook op passende wijze aan de steeds diverser wordende economie van het landelijk gebied. In het bestuursakkoord Groene Hart spreekt men de ambitie uit toe te werken naar een circulaire economie en duurzame arbeidsmarkt. Dit wil men bereiken door samenwerking en het creëren van innovatieruimte</p> <p>Kans: De provincie wil ruimte bieden voor agrarisch ondernemerschap en andere economische activiteiten die passen bij de gebiedskwaliteiten. Zoals bijvoorbeeld door de ontwikkeling van het Groene Hart als 'cheese valley' met een kaasacademie en 'cheese experience' Verder kent Zuid-Holland een aantal bijzondere kwaliteiten op het gebied van de biodiversiteit, het cultureel erfgoed, recreatie en het contrast tussen bebouwd en open gebied. Instandhouding en versterking van deze bijzondere kwaliteiten is van groot belang. Zowel het agrarisch bedrijfsleven als recreatieondernemers en natuurbeheerders spelen hierbij een belangrijke rol.</p>
<p>5. Natuur</p>	<p>AMBITIE Naar biodiversiteit als batenbrenger. De waarde van groen kapitaal wordt geduid en waar mogelijk economisch gekwantificeerd. De scheiding tussen natuur en economie wordt daarmee verminderd. (Lokale) markten maken het mogelijk om ecosysteemdiensten uit te wisselen en ervoor te betalen. In het Groene Hart wordt hieraan onder andere gewerkt in de projecten Groen Kapitaal en Groene Cirkels.</p>	<p>Opgave duurzaam grondgebruik: Natuur Beleidsvisie Groen: Als uitbreiding van dit beleidskader is in 2018 de visie "Rijke Groenblauwe Leefomgeving" voorzien als opmaat voor de op te stellen Provinciale Omgevingsvisie. De erkenning dat bestrijding van de terugloop van de biodiversiteit in alle groene gebieden en zones moet plaatsvinden en als integraal onderdeel van de inrichting van de leefomgeving, ook in de landbouw, staat daarbij centraal. Dus natuur is niet alleen een waarde binnen het Natuurnetwerk Nederland, maar zeker ook in de contramal daarbuiten.</p>	<p>Kans: Een transitie vraagt om een gezond bedrijfsleven, dat de wendbaarheid en flexibiliteit kan opbrengen om de overgang grotendeels op eigen kracht te bewerkstelligen. In de Krimpenerwaard worden de agrariërs uitgedaagd, door bodemdaling, lagen melkprijzen, toenemende milieuregelgeving met gevolgen voor hun verdien capaciteit etc. Daar bovenop moet de provincie 2250ha natuur realiseren via zelfrealisatie door agrariërs. De kunst is om hier de goede kansen en mogelijkheden in te vinden, maar ook door agrariërs (wellicht tegen hun natuur in) te prikkelen om intensief samen te werken.</p>

	<p>AMBITIE Unieke landschappelijke waarden in het Groene Hart worden beschermd door een ruimtelijk instrumentarium, hetgeen overigens niet betekent dat andere gebieden onbeschermd mogen blijven. Deze landschappelijke waarden worden vastgelegd in het gemeentelijke en provinciale omgevingsbeleid. De eigen identiteit en kwaliteit van deelgebieden wordt hierbij geborgd.</p>	<p>Opgave duurzaam grondgebruik: Natuurinclusiviteit Het planologisch instrumentarium is vanouds gericht om een betrekkelijk strakke scheiding van functies (wonen, landbouw, natuur, recreatie etc.). In het huidige tijdsgewricht is een toenemende druk aan het ontstaan op de overheden om functiecombinaties (bv natuur en landbouw, landbouw en wonen, energie en landbouw/natuur etc.) effectiever te faciliteren.</p>	<p>Kans: De discussie over het unieke landschap en openheid raakt de landbouw, met name waar er zich kansen openbaren voor agrariërs om delen van hun land open te stellen voor alternatieve energieopwekking (wind en zon). Dit is een serieus verdienmodel waardoor andere knelpunten, zoals bodemdaling en biodiversiteitsverlies beter bespreekbaar zouden kunnen worden.</p>
		<p>Opgave duurzaam grondgebruik: Landbouw als drager van het landschap De inzet van de provincie is hier gericht op het in stand houden van de landbouw als drager van het landschap met kwaliteiten als openheid, agrarische identiteit, cultuurhistorie en duurzaam bodem- en waterbeheer (Beleidsvisie Groen). De landbouw in Zuid- Holland is en blijft de drager van de (inter)nationaal hoog gewaardeerde landschappen (VRM). Hiermee blijft de openheid en identiteit van het landschap bestaan. Tegelijkertijd moet het platteland vitaler worden, onder andere door de recreatieve potentie beter te benutten. Verbrede landbouw biedt de stedeling mogelijkheden zich te hechten aan het gebied.</p>	<p>Schuurpunt: Hiervoor is een economisch vitale landbouw nodig, die voldoende kan verdienen aan de nieuwe benaderingen. In de Krimpenerwaard moet hier nog stevig aan getrokken worden.</p>
		<p>Opgave duurzaam grondgebruik: ruimtelijke kwaliteit Wij beschermen de unieke landschappelijke waarden van het Groene Hart met ons ruimtelijk instrumentarium in onze visie, programma en verordening, en gebiedsprofielen Ruimtelijke Kwaliteit. Voor het kenmerkende veenlandschap van het Groene Hart zetten wij in op behoud en versterking van het waterrijke en open karakter. Verschillende delen van het Groene Hart met specifieke waarde & kwaliteiten worden daarbij extra beschermd; belangrijke weidevogelgebieden, open recreatiegebieden, groene buffers & gebieden met hoge natuurwaarden en kroonjuwelen.</p>	<p>Schuurpunt: De openheid staat met name onder druk door de behoefte aan locatie voor duurzame opwekking van energie (wind en zon). Het dilemma is vooral dat wanneer je windturbines of zonnepanelen zou plaatsen in delen van Krimpenerwaard, je die gebieden wellicht kunt vernatten, waarmee op de plaatsen de natuur een boost kan krijgen, met positieve effecten op bijvoorbeeld de weidevogelpopulatie. De politieke vraag is wellicht nog scherper: is behoud van de biodiversiteit uitwisselbaar met behoud van openheid.</p>
		<p>Opgave duurzaam grondgebruik: meervoudig ruimtegebruik In ons beleid (beleidsvisie Groen) willen we de bestaande groene ruimte nog beter en meervoudiger gaan benutten. Dat doen we door ruimte te bieden aan groenbeleving, biodiversiteit en agrarisch ondernemerschap. In de ambitie benoemde trajecten (Groen Kapitaal & Groene Cirkels) wordt gewerkt aan de koppeling tussen biodiversiteit en economie. Daarbij zetten we als provincie in op het behouden en versterken van de biodiversiteit in diverse trajecten rondom natuurgebieden en een combinatie van ecologische verbindingen en groenblauwe dooradering.</p>	<p>Schuurpunt: Dit beleid past heel goed bij de integrale bedaring die in de Strategische Visie Krimpenerwaard voor nagestreefd. Echter dit doet een stevig beroep op het ondernemerschap en de wil tot indringende samenwerking.</p>
6. Mobiliteit	<p>AMBITIE Er wordt primair ingezet op innovaties in verkeers- en vervoerstechnologie, een optimaal benutte wegenstructuur, een betrouwbaar en aantrekkelijk openbaar vervoersysteem, goede utilitaire fietsvoorzieningen (ook voor de lange afstand), als ook recreatieve voorzieningen als dit bijdraagt aan de ontwikkeling/economie van het gebied en benutting van het potentieel van het vervoer over water.</p>	<p>Leefbaarheidsopgave: Mobiliteit De ambities voor mobiliteit in het Perspectief Groene Hart 2040 worden door ons huidig beleid gesteund.</p>	<p>Schuurpunt: Veel van de (initiatieven betreffende) vraagstukken liggen bij de gemeenten of zijn een co-productie. Daarnaast is mobiliteit vaak een afgeleide van de ruimtelijke en economische ontwikkeling en invulling en is de samenwerking reeds in het voortraject essentieel.</p> <p>Kansen: Er zijn kansen of er is noodzaak voor netwerkontwikkeling in relatie tot de aanpak van de bodemdaling en de hoogwaterproblematiek (bestaande infra dient opnieuw te worden aangelegd). Een grootschalige andere ruimtelijke invulling leidt tot een geheel ander mobiliteitssysteem.</p>

	<p>AMBITIE Bestaande corridors worden versterkt in plaats van aanleg van nieuwe corridors. Er wordt ingezet op een verbeterde doorstroming op de bestaande multimodale vervoerslijnen.</p>	<p>Leefbaarheidsopgave: Infrastructuur De provincie zet in haar Visie Ruimte & Mobiliteit in op het behouden en versterken van bestaande infrastructuur en OV-aanbod. Daarbij zetten we in op betere benutting van het infrastructuurnetwerk door afstemmen van het aanbod op de vraag naar mobiliteit, onder meer door gebruik te maken van innovaties in verkeers- en vervoerstechnologie</p>	<p>Schuurpunt: De verkeersknelpunten aan de noordkant van de Krimpenerwaard (de Algeracorrridor en de N207/A12 vragen om een duidelijk standpunt van de provincie. Het onderwerp zal zeker terecht komen in de strategische agenda Krimpenerwaard. De Provincie heeft de Algeracorrridor ondergebracht in het MIRT-onderzoek naar de Rotterdamse oververbindingen. Parallel daaraan lopen nu tal van studies en worden verschillende kleinschalig/lokale/temporele maatregelen getroffen om de capaciteit van de bestaande oeververbindingen zo optimaal mogelijk te benutten. Het beheer van de Algeracorrridor ligt thans bij het Rijk en de gemeenten. Vanuit de regio is de wens geuit om te komen tot een gezamenlijk eigenaarschap met de Provincie. Tenslotte speelt de discussie over de overdracht van de waterschapswegen. De verkenning hiervan is recentelijk gestart.</p>
	<p>AMBITIE Op het gebied van schoon vervoer wordt ingezet op voertuigen op biogas, elektriciteit en waterstof zodat de CO₂-emissies worden gereduceerd.</p>	<p>Klimaatopgave: energietransitie Daarnaast beogen we een grote bijdrage op het gebied van mobiliteit aan de energietransitie in Zuid-Holland In het beleidsdocument Watt Anders, beoogt de provincie honderd procent schone mobiliteit in 2050. Daarbij is de ambitie gesteld dat na twee volledige OV-concessieperioden (15 tot 20 jaar) alle volgende concessies het gebruik van fossiele brandstoffen uitsluiten.</p>	
		<p>Leefbaarheidsopgave: werkgelegenheid Gezien de dagelijkse (drukke) mobiliteitspatronen over met name de Algerabrug bij Krimpen lijkt er mismatch te bestaan tussen vraag en aanbod in de werkgelegenheid in het gebied.</p>	<p>Schuurpunt: Als verbreding of verdubbeling van de Algeracorrridor niet haalbaar is zal het mobiliteitsprobleem moeten worden gemitigeerd door het stimuleren van kortere woonwerkafstanden voor de huidige forenzen en wellicht meer woonmogelijkheden dicht bij de eigen werkplek (zowel aan de kant van de Krimpenerwaard als in de metropool). Dit zal onderzocht moeten worden.</p>
		<p>Leefbaarheidsopgave: werkgelegenheid Gezien de dagelijkse mobiliteits- en goederenstromen binnen het gebied, maar vooral van en naar het gebied, ontstaat de vraag of verandering van de economie kansen biedt op verduurzaming van het systeem.</p>	<p>Kans: Voorbeelden die het mobiliteitssysteem beïnvloeden kunnen zijn productie afzetten binnen het gebied, toevereanties voor productie uit het gebied zelf laten komen, halffabricaten en eindproducten binnen het gebied houden.</p>
		<p>Leefbaarheidsopgave: leren Op dit moment is er een trek vanuit het gebied naar de stad met betrekking tot scholing. Dit leidt tot zowel een dagelijkse pendel, als een temporele of permanente pendel.</p>	<p>Kans: Gerichte scholingsfaciliteiten binnen het gebied kunnen de mobiliteitsstromen positief beïnvloeden op zowel korte als langere termijn.</p>
		<p>Opgave cultuur en recreatie voor de stad: recreatie Vanuit de stad is er een duidelijke behoefte aan open recreatieve gebieden in de nabije omgeving. Hier kan de Krimpenerwaard in voorzien. Hierdoor ontstaat vrijetijdsmobiliteit.</p>	<p>Kans: Nagegaan dient te worden in hoeverre de huidige mobiliteitssystemen in staat zijn om de vrije tijds mobiliteit te faciliteren, welke strategische aanvullingen hierop mogelijk zijn, die mede het utilitaire systeem kunnen versterken.</p>
	<p>AMBITIE Op het gebied van beheer en onderhoud van het provinciaal areaal wordt doelmatig beheert.</p>	<p>Leefbaarheidsopgave: infrastructuur Voor het Provinciaal areaal hebben we duidelijke kwaliteitscriteria en beheren we uitsluitend dat areaal dat vanuit regionaal perspectief dragend is voor het gebied.</p>	<p>Schuurpunt en kans: Bij de overdracht van de waterschapswegen, maar ook bij de Algeracorrridor speelt de discussie over het provinciaal areaal van het wegennet. Streven is om het netwerk in eerste instantie niet verder uit te breiden. Overdracht naar gemeenten is bespreekbaar.</p>
		<p>Leefbaarheidsopgave: werkgelegenheid De groei van de economie in de Krimpenerwaard zou op termijn afgeremd kunnen worden door de grenzen van de bereikbaarheid.</p>	<p>Kans: Als verbreding of verdubbeling van de Algeracorrridor niet haalbaar kan er mogelijk geprioriteerd worden in het gebruik van de mobiliteitsmogelijkheden in tijd of plaats.</p>
7. Wonen en voorzieningen		<p>Leefbaarheidsopgave: krimpproblematiek (?) De Krimpenerwaard staat te boek als anticipeerregio</p>	<p>Schuurpunt: Hoewel de Krimpenerwaard als anticipeerregio is aangewezen, verzet het gebied zich heftig tegen deze kwalificatie. De discussie zal zich daarom toespitsen op hoe het gebied zich zo kan ontwikkelen dat de krimp-trend kan worden gekeerd, door een gericht beleid rond leren, wonen, werken en mobiliteit.</p>

		<p>Leefbaarheidsopgave: Wonen Uitgangspunt dat het aanbod aan woningen wordt afgestemd op de maatschappelijke vraag; via woningmarktverkenningen/ behoefteramingen: Bouwen voor eigen behoefte. Juiste woning op juiste plek. Zoveel mogelijk binnen BSD</p>	<p>Schuurpunt: Geconstateerd is dat er te weinig woonmogelijkheden zijn voor de eigen inwoners, waardoor een toch al van nature aanwezige trek naar de stad verder wordt versterkt. Het gebied zoekt de oplossing in meer en gericht bouwen voor eigen behoefte. Dit kan schuren met het provinciale woon- en verstedelijkingsbeleid</p>
		<p>Leefbaarheidsopgave: Werken In de landelijke gebieden in de Delta en het Groene Hart kunnen woningen en bedrijventerreinen worden toegevoegd die voorzien in de eigen behoefte.</p>	<p>Kans: Deze "groene" gebieden moeten ook leefbaar zijn. De provincie wil dan ook de leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit van de landelijke gebieden in de Delta en het Groene Hart bevorderen</p>
		<p>Leefbaarheidsopgave: Voorzieningen Vanuit actieprogramma bevolkingsdaling anticiperen op verschillende onderwerpen: woonzorgopgave (woningvoorraad aanpassen aan grotere zorgvraag) ; nadruk op kwalitatieve verbetering woonvoorraad i.p.v. nieuwbouw; herijking bedrijventerreinen; herziening winkelstructuur; aansluiting aanbod OV op vraag (combi met WMO); draagvlak voorzieningen sociaal domein; herziening onderwijsstructuur, incl. beroepsonderwijs; wegnemen belemmeringen mogelijkheden voor verbreding economische activiteiten</p>	
		<p>Klimaatopgave: Energietransitie De provincie ondersteunt het energieneutraal bouwen bij renovatie, transformatie en nieuwbouw in de bebouwde ruimte en bij toekomstige verstedelijking</p>	<p>Kans: Hier is een duidelijke kans zichtbaar voor de lokale bouwsector om hier een actief aandeel in te pakken in het eigen gebied en met de opgedane kennis ook daarbuiten.</p>
8. Energietransitie	<p>AMBITIE Het is onvermijdelijk dat ook het Groene Hart substantieel ruimte maakt voor de eigen energieopgave (wind, zon, water, aardwarmte, biomassa).</p>	<p>Energieopgave: energietransitie De ambities op de lange termijn op het gebied van energietransitie in het Perspectief Groene Hart 2040 worden door het huidig beleid ondersteund. Echter bieden de huidige kaders in het ruimtelijk beleid nog onvoldoende fysieke ruimte in het Groene Hart om de substantiële energieopgave ook daadwerkelijk vorm te geven.</p>	
	<p>AMBITIE In 2040 is het Groene Hart goed op weg naar duurzame energieopwekking. Opwekking en verbruik van energie (voor huishoudens en bedrijven) zijn in 2050 in evenwicht.</p>	<p>Energieopgave: Energietransitie Verder zet de provincie in haar beleid in op een transitie naar een energie-efficiënte samenleving, waarbij op termijn duurzaam kan worden voorzien in de energiebehoefte.</p> <p>Maatschappelijk gesprek windenergie na 2020</p>	
	<p>AMBITIE Positionering en inpassing van energie-installaties gebeurt zorgvuldig. Hiervoor zijn op alle overheidsniveaus eenduidige uitgangspunten voor het Groene Hart nodig.</p>	<p>Energieopgave: ruimtelijke kwaliteit In een provincie waarin onbebouwde ruimte een schaars en waardevol goed is, is een terughoudende benadering van zonnevelden in die open ruimte op zijn plaats, in combinatie met een stimulerende benadering voor zonnepanelen en warmtecollectoren in de bebouwde ruimte. Mede door de grote omvang en ruimtelijke invloed van moderne windturbines is het van belang om deze geconcentreerd te plaatsen in daarvoor geschikte gebieden en versnippering over de hele provincie te voorkomen. De ruimtelijke uitgangspunten zijn daarbij dat windenergie passend is langs grootschalige infrastructuur (snelwegen), op grote bedrijventerreinen of op de grote scheidslijnen tussen land en water; de randen van de Zuid-Hollandse eilanden.</p> <p>In gebieden die vanuit landschappelijk, cultuurhistorisch, ecologisch of recreatief oogpunt kwetsbaar zijn, is een nadere afweging noodzakelijk waarbij gebruik wordt gemaakt van beleid en regels voor ruimtelijke kwaliteit.</p>	<p>Schuurpunt: Het plaatsen van energieopwekkingsvoorzieningen in de Krimpenerwaard (windturbines en zonnevelden) zet druk op het open en groene karakter van het gebied; welke prijs is het gebied en de provincie bereid te betalen voor het groen en open houden van de Krimpenerwaard / het Groene Hart?</p>

	<p>AMBITIE De openheid van het Groene Hart is een kostbaar goed. Hier gaan we zuinig mee om. Toch vinden we het acceptabel dat de openheid op een aantal plekken afneemt om ruimte te bieden aan: de onvermijdelijke ontwikkelingen en transitie op het gebied van energie;</p>	<p>Energieopgave: ruimtelijke kwaliteit Op dit moment is het provinciale windbeleid gebaseerd op het limitatief aanwijzen van begrensde locaties. Dit betekent dat het lastig is om positief op initiatieven uit de maatschappij te reageren. Het beleid is inflexibel en biedt geen mogelijkheden tot maatwerk. De provincie wil daarom, vooruitlopend op de omgevingsvisie, breed in de samenleving gaan verkennen wat de kansen en mogelijkheden voor wind na 2020 zijn. Uitgangspunten hiervoor zijn de ruimtelijke criteria, een brede participatie en acceptatie. Dit maatschappelijk gesprek over windenergie kan leiden tot aanpassingen van het windbeleid na 2020.'</p>	<p>Kans: Hier ligt voor het gebied de kans om in deze lastige discussie mede het initiatief te pakken en te gaan zoeken naar constructieve oplossingsrichtingen.</p>
--	---	--	--